

Kärt barn har många namn

– om kyrkan i Bibeln

Många olika uppfattningar finns om kyrkan och vad den ska vara bra till. Redan Luther hade anledning att betona att kyrkan inte syftar på en byggnad utan är ett annat namn på den inbördes gemenskapen mellan alla dem som tror på Kristus och Gud själv. Lars-Åke Nilsson leder oss här genom undervisning om kyrkan i Bibeln och väver ihop NT med GT till en innehållsrik och mångfacetterad berättande tapet à la Bayeux.

Att kyrkan är dyrbar för Gud framgår av de många benämningar som finns på den i Bibeln. Var för sig ger de sin aspekt av kyrkans innersta väsen och mångsidiga uppgift. Tillsammans målar de ett färgstarkt porträtt av kyrkan.

GUDS FOLK

Gud är historiens Herre, som verkar i sin skapelse och bland folken. I den av onda makter ockuperade skapelsen utväljer Gud först Israel, som han befriar ur världsmaktens förtryck och gör till sin ”dyrbara egendom”, sitt ”egendomsfolk” (2 Mos. 19:5, 5 Mos 7:6 f.).¹ Genom förbundet tar han Israel in i sin gemenskap, ger det sin lag och sätter så sin prägel på det.

De får templet med dess präster och offer, messiashoppet, som är knutet till Davids kungaätt, och profeterna, som talar Guds ord, tyder historien och kämpar för att förbundsgemenskapen ska fungera. Historien med de

gemensamma erfarenheterna, språket som håller det andliga arvet levande och landet som de bor i eller längtar till – håller samman folket. Israel är Guds ”förstfödde son, den första frukten av hans skörd” (2 Mos. 4:22, Jer. 2:3).²

I tidens fullbordan gör Gud sig känd genom Jesus, försonar oss med sig och ger Anden. Så kan välsignelsen gå vidare också till andra folk. Situationen blir ny för både judar och hednafolk. Genom Kristus ”har vi båda i en och samme Ande tillträde till Fadern. Alltså är ni inte längre gäster och främlingar utan medborgare tillsammans med de heliga” (Ef. 2:18–19).

Nu kan de ord Gud sade till Israel vid Sinai tillämpas också på de kristna, var de än lever i världen (1 Petr. 2:9 f.).³ De har kallats från mörkret till Guds underbara ljus, fått barmhärtighet och dragits in i Guds gemenskap. Genom tron på Jesus tillhör de Guds egenomsfolk, ”som han har köpt med sitt eget blod” (Apg. 20:28).⁴ De har Kristus till kung och Herre, ska formas och präglas av det som han har lärt och bland folken vara hans vittnen, som ”förkunnar hans härliga gärningar” (1 Petr. 2:9).

Bibels sista bok talar om ”en stor skara som ingen kunde räkna, av alla folkslag och stammar och länder och språk” som prisar honom som sitter på tronen och Lammet (Upp. 7:9 f.).⁵ Det är den strålande framtidsvisionen

av det upprättade gudsriket, som i sig omfattar hela mänskligheten med dess rikedom av olika folk, samlat i lovsång omkring sin kung.

GUDS TEMPEL

Det började med tabernaklet i öknen, som när det på Guds befallning sattes upp övertäcktes av molnskyon och uppfylldes av "Herrens härlighet" (2 Mos. 40:34).⁶ Gud hade lovat att bo mitt ibland sitt folk, göra sig känd och tala till dem från denna enkla helgedom (2 Mos. 25:8, 22).⁷

Några århundraden senare byggde Salomo Jerusalems tempel och Herrens härlighet uppfyllde också det. Förundrad utbrister Salomo: "Men kan då Gud verkligen bo på jorden? Se, himlarna och himlarnas himmel rymmer dig inte. Hur mycket mindre då detta hus som jag har byggt!" (1 Kung. 6:1, 8:11, 27).⁸ Men vid templet fäste Gud sitt heliga namn och där lovade han att på ett särskilt sätt vara närvarande.

I Nya testamentet läser vi: "Och Ordet blev kött och bodde bland oss och vi såg hans härlighet, en härlighet som den Enfödde har av Fadern och han var full av nåd och sanning" (Joh. 1:14). Nu vilar Guds härlighet över människan Jesus Kristus; i honom bor Gud på jorden. Så har helgedomen plötsligt blivit mobil igen, precis som den var i öknen. Jesus förbryllade sin samtid genom att säga: "Bryt ned detta tempel, så ska jag resa upp det på tre dagar" och evangelisten tillägger när han senare skriver evangeliet: "det tempel han talade om var hans kropp" (Joh. 2:19–21).⁹

Det stannar inte vid detta. Också Kristi kyrka är ett Guds tempel. "Ni är uppbyggda på apostlarnas och profeternas grund, där hörnstenen är Kristus Jesus själv. Genom honom fogas hela byggnaden samman och växer upp till ett heligt tempel i Herren. I honom blir också ni uppbyggda till en Guds boning genom Anden" (Ef. 2:20–22). Gud är husbyggaren. Han bygger med utgångspunkt från den sten

människor förkastade, Kristus – hörnstenen. Den stenen är "utvald och dyrbar inför Gud" (1 Petr. 2:4).¹⁰

Grundstenen för Guds bygge är återfunnen och lagd genom Jesu död och uppståndelse. På den kan nu Gud uppföra sitt tempel av levande stenar. Medan bygget pågår kan man inte se dess skönhet. Först när den sista stenen lagts, byggnadsställningarna tagits ned och byggnadsplatsen städats upp, först då ska templets verkliga skönhet bli synlig. Men redan nu ljuder lovsången där till Guds ära och byggnaden bär, mitt i sin ofullkomlighet, vittne om Guds storhet, makt och kärlek.

GUDS PLANTERING

Profeterna talar om Guds folk med denna och liknande bilder från den agrara världen. Gud anlägger en vingård och skapar goda förutsättningar. Han planterar ett vinträd. Oftast när dessa bilder används slutar det med att Gud blir besviken över resultatet. Skörden, frukten blir inte den förväntade (Jes. 5:1–7, Ps. 80).¹¹

Men "i kommande dagar skall Jakob slå rot, Israel grönska och blomstra. De skall fylla hela världen med frukt" (Jes. 27:6). "Lyft dina ögon och se dig omkring: Alla samlas och kommer till dig. Dina söner kommer fjärran ifrån, dina döttrar bärs fram på armen" (Jes. 60:4). "Då skall alla i ditt folk vara rättfärdiga och för evigt besitta landet, som ett skott av min plantering, som ett verk av mina händer, för att förhårliga mig" (Jes. 60:21). Då ska det Gud planterat bli till hans ära och förhårliga honom.

Jesus talar om sig själv som "den sanna vinstocken", som bär och när vinrankorna, som är hans lärjungar – som tror på honom (Joh. 15:1 ff.).¹² Genom den näringsrika saven, som han förmedlar, får grenarna liv och tillväxt och kan "bära frukt som består".¹³ Fadern är trädgårdsmästaren som vårdar vinträdet. Han beskär och ansar rankorna så att bladverket inte

Gud använder sig också av medarbetare i sin plantering

ska ta överhand på fruktens bekostnad.

Gud använder sig också av medarbetare i sin plantering. Paulus talar om sig och Apollos som Guds tjänare och medarbetare på Guds åker. Paulus planterade; han kom med evangeliet som skapade tro och gav sedan den grundläggande undervisningen. Apollos tog vid, han vattnade de späda plantorna genom att ge fortsatt undervisning och själavård. Bakom alltsammans låg Gud själv. Han gav liv och växt genom sin Ande. Tillväxttemat finns ofta i breven. Det talas om att "bli rotad och grundad i kärleken" och om att bära "frukt i alla slags goda gärningar och växa till i kunskapen om Gud" (Ef. 3:16, Kol. 1:10).¹⁴

GUDS FAMILJ

Vid ett tillfälle blev Jesus uppsökt av sin mor och sina bröder. De var oroliga för hans mentala hälsa. Då berättas det att "han räckte ut handen mot sina lärjungar och sade: 'Här är min mor och mina bröder. Var och en som gör min himmelske Faders vilja är min bror och min syster och min mor'" (Matt. 12:49 f.).

De som tror på Jesus och följer honom utgör alltså hans familj. Denna beteckning andas en stor närhet och värme. Jesus är storebror som lidit döden för sina småsyskon och för dem till frälsning. Han är "den förstfödde bland många bröder och han blygs inte för att kalla dem bröder" (Rom. 8:29, Hebr. 2:11).¹⁵

Jesus kallar enligt Johannesevangeliet sina lärjungar först för vänner och sedan efter sin uppståndelse för bröder – "gå till mina bröder och säg till dem att jag far upp till min Fader och er Fader, till min Gud och er Gud" (Joh. 20:17).¹⁶ Det är oerhörda ord inte minst om man betänker hur illa det hade gått för dem. Jesu död och uppståndelse ändrade radikalt deras ställning inför Gud. Detta slår Johannes fast redan i den mäktiga prolog som inleder hans evangelium: "åt alla som tog emot honom gav han rätt att bli Guds barn, åt dem som tror

på hans namn. De är ... födda av Gud" (Joh. 1:12–13). Och Paulus fyller på med att säga att vi har fått "barnskapets Ande, i vilken vi ropar Abba, Fader" (Rom. 8:15).¹⁷

Vår förstfödde broder har knutit samman den brustna gemenskapen och uppenbarar vår himmelske Faders vilja. Genom tron på Jesus är vi Guds älskade barn. Och därmed är alla kristna också våra bröder och systrar. Tillhörigheten till Guds familj ger band som är starkare än släktband. Den öppnar en gemenskap för syndare kring Herrens bord och leder in i en arbetsgemenskap där allas insats behövs. Kyrkan som helhet får väl snarast betraktas som modern som har omsorg om alla sina barn, ger dem näring genom nådens medel och följer dem alla med sina tankar och förböner.¹⁸

I Guds familj finns spädbarn som behöver andlig mjölk, men också mer mogna och erfarna syskon som måste få fast föda (1 Kor. 3:1f., Hebr. 5:12–14).¹⁹ Guds familj ska vara en gästfri och välkomnande gemenskap där dörren står öppen så att vilsna och frusna syndare kan få komma in.

KRISTI KROPP

Denna beteckning används framför allt av Paulus, som lånat den från sin tids samhällssyn.²⁰ Det är endast *en* som har liv i sig själv, Gud, men han har valt att inte leva för sig själv. Han har gjort det möjligt för oss att komma in i hans gemenskap och få del i hans gudomliga och eviga liv. Vi kan bara leva genom att vara lemmar i Kristi kropp och därmed beroende både av Kristus och av varandra.

Genom dopet inlemmas vi i Kristi kropp (1 Kor. 12:13).²¹ Gemenskapen manifesteras genom brödsbrytelsen: "Brödet som vi bryter är en gemenskap med Kristi kropp. Så är vi fastän många en enda kropp, ty alla får vi del av ett och samma bröd" (Del av nattvardsliturgin, byggd på 1 Kor. 10:16 f.).²² Vi som

Och denne brudgum, ja, han är verkligen värd att vänta på, längta efter och vara trogen

lever av Kristusbrödet hör alla samman och utgör Kristi kropp. Vi har del i samma liv och är också redskap för detta liv, lemmar varandra till tjänst.

När kyrkan framställs som Kristi kropp blir både enheten och mångfalden tydlig. Enheten – genom att vi tillhör samma kropp och har del i samma liv och står under samma huvud, nämligen Kristus. Mångfalden – genom att kroppen har många olika lemmar och organ, som alla har sin betydelse för det gemensamma livet, för att hela kroppen ska fungera. Gud har gett oss olika uppgifter och gjort oss beroende av varandra. Ingen är överflödigt och ingen klarar sig utan de andra. ”Tjäna varandra, var och en med den nådegåva han har fått, som goda förvaltare av Guds mångfaldiga nåd” (1 Petr. 4:10). På det sättet kan kyrkan växa till och byggas upp i kärlek och mogna till en större Kristus-likhet – och allt bättre utföra sin mission i världen.

GUDS OCH KRISTI BRUD

Förbundet som Gud ingick med Israel vid Sinai liknas vid den juridiskt bindande trolovningen. Profeterna anklagar ofta Israel för att ha svikit sin rätte man och genom avgudereri ha brutit sitt trohetslöfte till Gud (Hos. 2).²³ Guds kärlek är en ”evig kärlek”, som han inte kan svika.²⁴ Han ger inte upp kampen om sin älskade. En dag ska Guds kärlek ha övervunnit alla hinder och ”som en brudgum fröjdar sig över sin brud så ska din Gud fröjda sig över dig” (Jes. 62:5).²⁵

I Nya testamentet framstår Kristus som brudgummen. Johannes döparen talar om sig själv som brudgummens vän, som för bruden fram till brudgummen, och själv säger Jesus att hans lärjungar inte kan fasta och ”sörja så länge brudgummen är hos dem” (Joh. 3:27–30, Matt. 9:15).²⁶ Precis som Eva togs ur den sovande Adams sida, har kyrkan sitt ursprung i Kristus.²⁷ Ur hans på korset uppstungna sida kom det blod och vatten ut som är källan till de sakrament som skapar och uppehåller kyrkan (Joh. 19:34).²⁸

Paulus rör sig i samma betydelseområde när han framställer Kristus som förebild för den gifte mannen. Kristus som ”älskat församlingen och offrat sig för den, för att helga den, sedan han renat den genom vattnets bad, i kraft av ordet. Ty han ville ställa fram församlingen inför sig i härlighet, utan fläck och skrynkla, eller något annat sådant. Helig och fullkomlig skulle den vara” (Ef. 5:25–27).²⁹

Till församlingen i Korint skriver aposteln: ”Jag har trolovat er med en enda man, för att föra fram en ren jungfru inför Kristus” (2 Kor. 11:2). Lammets bröllop är i Uppenbarelsebooken målet för Guds frälsningsplan och har sin förhistoria här på jorden. Kristus har vunnit sin brud med sitt blod. Allt är förberett; brudpriset är betalt. Livet här i denna tidsålder är en trolovningstid men gemenskapen är ”på distans”. I den kommande tidsåldern väntar bröllopet och den fullkomliga föreningen ska där bli förverkligad: ”Låt oss vara glada och

jublade och ge honom äran. Ty Lammets bröllop har kommit, och hans brud har gjort sig redo. Åt henne har givits att klä sig i skinande, rent linnetyg.' Linnetyget är de heligas rättfärdighet. Och ängeln sade till mig: 'Skriv! Saliga är de som är bjudna till Lammets bröllopsmåltid.' Och han tillade: 'Dessa Guds ord är sanna.'" (Upp. 19:7–9).

ÖVERSIKT OCH SAMMANFATTNING

Vi har nu gått igenom några av de viktigaste benämningarna som finns på Guds församling i Bibeln. Till slut en översikt och sammanfattning.

GUDS FOLK är ett heligt folk, samlat kring sin befriare och kung. Han har tagit dem ut ur slaveriet under världens makter för att forma dem efter sin vilja. Detta folk, som vet vad nåd och barmhärtighet är, får andra värderingar och ett nytt och högre mål. De vittnar om Guds härliga gärningar där de vandrar ledda av honom genom denna värld till sitt rätta hemland.

GUDS TEMPEL byggs på apostlars och profeters grund, där hörnstenen är den inkarnerade och korsfäste Kristus. På denna fasta grundval bygger Gud ett hus av levande stenar åt sig. I detta hus som är under uppförande bor han genom sin Ande; där ljuder vittnesbördet om honom och där får han tillbedjan och lovsång. En dag står templet färdigt och strålar i all sin skönhet.

I sin **PLANTERING** vårdar Gud sina plantor med stor omsorg. Han ansar och beskär. Hans tjänare får plantera och vattna men bara Gud är mäktig att ge liv och växt. Jesus är outhärlig. Genom honom kommer det gudomliga liv, den livgivande sav som ensam kan ge frukt som består, frukt med smak och doft av Herren själv. Frukt som blir till Guds förhärligande.

Till **GUDS FAMILJ** hör de som är födda av den himmelske Fadern. Genom vår förstfödde

bror har detta under blivit möjligt – att vi kan komma Gud så nära. Som barn får vi äta vid nådens bord och växa in i uppgifter av olika slag. Det är en stor trygghet att ha en så god och mäktig Far, att ha ett hem och syskon. Det är en utmaning att älska de syskon vi fått som gåvor och tillsammans skapa en varm och inbjudande atmosfär som kan locka också andra.

Som lemmar i **KRISTI KROPP** är vi absolut beroende av Kristus själv. Detta gemensamma liv i Kristus tar sig olika uttryck i varje kristen. Var och en som har liv i Kristus är också redskap för honom och kallad till tjänst utifrån sin unika personlighet och nådegåva. Kristus är huvudet som leder och samordnar allt.

Kyrkan är slutligen Kristi innerligt älskade **BRUD**. Han väntar och längtar efter den dag då han ska få föra henne hem till sig och dela sin härlighet med henne. Lammets bröllop kallas den stora kärlekens fest, då de två ska bli ett. Han har ordnat en skinande vit bröllopskrud åt sin högt värderade brud. Och denne brudgum, ja, han är verkligen värd att vänta på, längta efter och vara trogen.

Kärt barn har många namn. Dessa namn är ett underbart evangelium om vad Gud i sin kärlek har gjort och gör för oss. Det är nåd att få tillhöra "Guds älskade, hans kallade och heliga" (Rom. 1:7). Det förpliktar också. Guds vänner är hans vittnen med uppdrag att åter spegla ljuset från Kristus, den ende som kan ge hopp åt en vilsen mänsklighet. Uppdraget är alltså dubbelt. Det är gåva och ansvar. Vi är utvalda både att ta emot och ge vidare. Det är två sidor av samma mynt. När vi håller fast vid Kristi ord har vi löfte om Guds Ande och därmed förutsättningar att utföra vårt uppdrag.

Han har ordnat en skinande vit bröllopskrud åt sin högt värderade brud

---

Lars-Åke Nilsson

Lärare på Strandhems Bibel- och lärjungaskola, Åsljunga

- 1 "Om ni nu hör min röst och håller mitt förbund, skall ni vara min dyrbara egendom framför alla andra folk, ty hela jorden är min" (2 Mos. 19:5).
- "Ty du är ett heligt folk inför Herren, din Gud. Dig har Herren, din Gud, utvalt att vara hans egendomsfolk framför alla andra folk på jordens yta. Det var inte för att ni var större än alla andra folk som Herren fäste sig vid er och utvalde er, ni var tvärtom mindre än alla andra folk." (5 Mos. 7:6-7).
- 2 "Du skall säga till farao: Så säger Herren: Israel är min förstfödde son, och jag har sagt till dig: Släpp min son, så att han kan hålla gudstjänst åt mig" (2 Mos. 4:22-23a).
- "Israel var heligt för Herren, den första frukten av hans skörd. Alla som äter av den drar på sig skuld, olycka drabbar dem, säger Herren" (Jer. 2:3).
- 3 "Men ni är 'ett utvalt släkte, ett konungsligt prästerskap, ett heligt folk, ett Guds eget folk, för att ni skall förkunna hans härliga gärningar', han som har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus. Ni som förut inte var ett folk är nu Guds folk, ni som inte hade fått barmhärtighet har nu fått barmhärtighet" (1 Petr. 2:9-10).
- 4 "Ge akt på er själva och på hela den hjord som den helige Ande har satt er som ledare över, till att vara herdar i Guds församling som han har köpt med sitt eget blod" (Apg. 20:28).
- 5 "Därefter såg jag, och se: en stor skara som ingen kunde räkna, av alla folkslag och stammar och länder och språk. De stod inför tronen och inför Lammet, klädda i vita kläder och med palmblad i händerna. Och de ropade med hög röst: 'Frälsningen tillhör vår Gud, honom som sitter på tronen, och Lammet'" (Upp. 7:9-10).
- 6 "Då övertäckte molnskyn uppenbarelsetältet, och Herrens härlighet uppfyllde tabernaklet" (2 Mos. 40:34).
- 7 "De skall göra en helgedom åt mig, så att jag kan bo mitt ibland dem" (2 Mos. 25:8).
- "Där skall jag göra mig känd för dig. Och från nådstolen, från platsen mellan de båda keruberna som står på vittnesbördets ark, skall jag tala med dig om allt som jag genom dig skall befälla Israels barn" (2 Mos. 25:22).
- 8 "I det fyrahundraåttionde året efter det att Israels barn hade dragit ut ur Egypten, i det fjärde året av Salomos regering över Israel, i månaden Siv som är den andra månaden, började han bygga huset åt Herren" (1 Kung. 6:1).
- "Och det hände att när prästerna gick ut ur helgedomen, uppfylldes Herrens hus av molnet, så att prästerna inte kunde stå och göra tjänst på grund av molnet. Ty Herrens härlighet uppfyllde Herrens hus. Då sade Salomo: 'Herren har sagt att han vill bo i dunklet. Jag har nu byggt ett hus till boning åt dig, en plats där du kan bo till evig tid'" (1 Kung. 8:11-13).
- "Men kan då Gud verkligen bo på jorden? Se, himlarna och himlarnas himmel rymmer dig inte. Hur mycket mindre då detta hus som jag har byggt!" (1 Kung. 8:27).
- 9 "Jesus svarade: 'Bryt ner detta tempel, så skall jag resa upp det på tre dagar.' Judarna sade: 'I fyrtiose år har man byggt på detta tempel, och du skall resa upp det på tre dagar!' Men det tempel han talade om var hans kropp (Joh. 2:19-21).
- 10 "Kom till honom, den levande stenen, som visserligen är förkastad av människor men är utvald och dyrbar inför Gud" (1 Petr. 2:4).
- 11 "Nu vill jag sjunga om min älskade, min älskades sång om hans vingård: Min älskade hade en vingård på en bördig bergskulle. Han grävde upp den och rensade den från stenar och planterade där ädla vinstockar. Han byggde ett vaktorn mitt i den och högg ut ett presskar. Sedan väntade han att den skulle bära äkta druvor, men den bar vilddruvor. Och nu, Jerusalems invånare och Juda män, döm mellan mig och min vingård. Vad kunde mer göras för min vingård än vad jag har gjort för den? Varför bar den vilddruvor, när jag väntade att den skulle bära äkta druvor? Jag vill nu låta er veta vad jag skall göra med min vingård: Jag skall ta bort stängslet och den skall bli ödelagd. Jag skall bryta ner muren, och den skall bli nertrampad. Jag skall ödelägga den, ingen skall beskära den eller gräva i den. Men tistel och törne skall komma upp, och jag skall befälla molnen att inte låta det regna på den. Herren Sebaots vingård är Israels hus och Juda folk hans älskingsplantering. Han väntade laglydnad men fann blodiga lagbrott, han väntade rättfärdighet men fann skriande orättfärdighet" (Jes. 5:1-7).
- "En vinstock flyttade du från Egypten, du jagade bort hednafolken och planterade den. Du röjde rum för den och den slog rot och uppfyllde landet. Bergen övertäcktes av dess skugga och Guds cedrar av dess rankor. Den bredde ut sina revor ända till havet och sina skott ända till floden. Varför har du brutit ner dess mur, så att alla som går förbi kan plocka av den? Vildsvinet från skogen frossar på den, smådjuren på marken äter av den. Gud Sebaot, vänd åter, blicka ner från himlen, se till och vårda dig om denna vinstock! Skydda den vinstock som din högra hand har planterat, den son som du har fostrat åt dig. Den är förbränd av eld och nerhuggen" (Ps. 80:9-17a).
- 12 "Jag är den sanna vinstocken, och min Fader är vingårdsmanen. Varje gren i mig som inte bär frukt skär han bort, och varje gren som bär frukt rensar han, för att den skall bära mer frukt. Ni är redan nu rena i kraft av det ord som jag har talat till er. Förbli i mig, så förblir jag i er. Liksom grenen inte kan bära frukt av sig själv, utan endast om den förblir i vinstocken, så kan inte heller ni det, om ni inte förblir i mig. Jag är vinstocken, ni är grenarna. Om någon förblir i mig och jag i honom, bär han rik frukt, ty utan mig kan ni ingenting göra. Om någon inte förblir i mig, kastas han ut som en gren och torkar bort, och man samlar ihop sådana grenar och kastar dem i elden, och de bränns upp" (Joh. 15:1-6).
- 13 "Ni har inte utvalt mig, utan jag har utvalt er och bestämt om er att ni skall gå ut och bära frukt, sådan frukt som består, för att Fadern må ge er vad ni än ber honom om i mitt namn (Joh. 15:16).
- 14 "Jag ber att han i sin härlighets rikedom skall ge kraft och styrka åt er inre människa genom sin Ande" (Ef. 3:16).
- "så att ni kan leva värdigt Herren och i allt behaga honom, när ni bär frukt i alla slags gods gärningar och växer till i kunskapen om Gud" (Kol. 1:10).
- 15 "Ty dem som han i förväg har känt som sina har han också förutbestämt till att formas efter hans Sons bild, för att Sonen skulle vara den förstfödde bland många bröder" (Rom. 8:29).
- "Jesus som helgar och de som helgas är alla av en och samma

- släkt. Därför blygs han inte för att kalla dem bröder" (Hebr. 2:11).
- 16 "Jesus sade till henne: 'Rör inte vid mig, ty jag har ännu inte farit upp till Fadern. Men gå till mina bröder och säg till dem att jag far upp till min Fader och er Fader, till min Gud och er Gud.' Maria från Magdala gick då och berättade för lärjungarna att hon hade sett Herren och att han hade sagt detta till henne" (Joh. 20:17-18).
- 17 "Ni har inte fått slaveriets ande, så att ni på nytt skulle leva i fruktan. Nej, ni har fått barnaskapets Ande, i vilken vi ropar: "Abba! Fader!" (Rom 8:15).
- 18 Jfr Hos. 2:1-5 där folkets enskilda kallas barn och folket som helhet moder liksom i Jes. 50:1. Detta ligger i linje med att Israel/Kyrkan är Guds/Kristi brud. Så kallas knappast enskilda fromma/kristna utan bruden är folket som helhet, se till exempel Uppenbarelseboken. Och Jesus själv nämner ju *de facto* också moder, inte bara bröder och systrar i Matt. 12:46-50, även om han inte definierar kategorierna.
- 19 "Bröder, själv kunde jag inte tala till er som till andliga människor utan som till köttsliga människor, spädbarn i Kristus. Mjölk gav jag er att dricka. Fast föda fick ni inte. Den tålde ni ännu inte, och det gör ni inte nu heller, eftersom ni fortfarande är köttsliga. Så länge det råder avund och strid bland er, är ni då inte köttsliga och lever som alla andra?" (1 Kor. 3:1-3).
- "Ty fast ni för länge sedan borde ha varit lärare, behöver ni någon som undervisar er igen i de första grunderna av Guds ord. Ni behöver mjölk, inte fast föda. Ingen som lever av mjölk är mogen för en undervisning om rättfärdighet. Han är ännu ett barn. Den fasta födan är till för vuxna, för dem som genom övning har fått sinnet skärpt till att skilja mellan gott och ont" (Hebr. 5:12-14).
- 20 Bertil Gärtner, "Kyrkosyn i Nya testamentet", Sven-Arne Svenungsson (red.) *Om kyrkans grund*, s. 15
- 21 "I en Ande har vi alla blivit döpta för att höra till en kropp, vare sig vi är judar eller greker, slavar eller fria, och alla har vi fått en och samme Ande utgjuten över oss" (1 Kor. 12:13).
- 22 "Välsignelsens bägare som vi välsignar, är den inte gemenskap med Kristi blod? Brödet som vi bryter, är det inte gemenskap med Kristi kropp? Eftersom det är ett bröd, är vi som är många *en* kropp, ty alla får vi vår del av detta enda bröd" (1 Kor. 10:16-17).
- 23 "Kalla era bröder Ammi och era systrar Ruhama. Gå till rätta med er mor, gå till rätta. Ty hon är inte min hustru, och jag är inte hennes man. Må hon skaffa bort sin orukt från sig och sina äktenskapsbrott mellan sina bröst" (Hos. 2:1-2).
- 24 "Fjärran ifrån uppenbarade sig Herren för mig: 'Med evig kärlek har jag älskat dig, därför låter jag min nåd förbliva över dig'" (Jer. 31:3).
- 25 "Ty som när en ung man gifter sig med en jungfru, så skall dina barn gifta sig med dig, och som en brudgum fröjdar sig över sin brud, så skall din Gud fröjdas sig över dig" (Jes. 62:5).
- 26 "Johannes svarade: 'Ingen människa kan ta emot något utan att det ges henne från himlen. Ni kan själva vitna om att jag sade: Jag är inte Messias. Jag är sänd framför honom. Brudgum är den som har bruden. Men brudgummens vän, som står där och hör honom, glädder sig innerligt över brudgummens röst. Den glädjen har jag nu helt och fullt" (Joh. 3:27-30).
- "Jesus svarade dem: "Inte kan väl brudgummens vänner sörja, så länge brudgummen är hos dem? Men det skall komma dagar när brudgummen tas ifrån dem, och då skall de fasta" (Matt. 9:15).
- 27 Liknelsen är använd tidigt i tolkningshistorien. Bilden ligger nära till hands om man tänker utifrån Paulus sätt att tala om den förste och den siste Adam. Båda är huvudmän för mänskligheten och vad de gjort har fått bestående följder, Rom. 5. Liksom Gud skapar Eva ur den sovande förste Adams sida, skapar han bruden ur den siste Adams, Kristi sida, medan denne befinner sig i dödens slummer. Det synsättet har stöd i kristen tolkningstradition, är ett vackert sätt att se på saken och det säger också en sanning som är viktig.
- 28 "men en av soldaterna stack upp hans sida med sitt spjut, och genast kom det ut blod och vatten" (Joh. 19:34). Johannes evangelium är fyllt av symbolik. Vatten är förknippat med Joh. 3 om att födas av vatten och Ande. Både Joh. 4 och 7 talar om vatten i förbindelse med Anden. Joh. 6 talar om att äta Kristi kött och blod, vilket i förstone handlar om att genom tron personligen tillägna sig hans offer. Men det blir också på ett konkret sätt tydligt i nattvarden. Därför är det inte en långsökt tolkning att säga att sakramenten har sin källa i den korsfäste. Den förstälens har stöd också i kyrkans utläggningstradition. Både vad gäller vattnet och köttet/blodet talas det om Anden. I sitt första brev nämner Johannes alla tre: Anden och vattnet och blodet. Anden är på ett särskilt sätt förknippat med kyrkan, vilket vi ser även i Luthers förklaring till den apostoliska trosbekännelsen. Även i Uppenbarelseboken finns ett nära samband mellan Anden och bruden (22:17). Sannolikt ingår det även i en polemik gentemot tidiga former av gnosticism – åtminstone gäller det i Joh. 5, men troligen också beträffande Johannes-evangeliet.
- 29 "Ni män, älska era hustrur, så som Kristus har älskat församlingen och offrat sig för den, för att helga den, sedan han renat den genom vattnets bad, i kraft av ordet. Ty han ville ställa fram församlingen inför sig i härlighet, utan fläck eller skrynkla eller något annat sådant. Helig och fullkomlig skulle den vara" (Ef. 5:25-27).